

Tvrdošovský **SPRAVODAJ**

MAGAZÍN OBCE TVRDOŠOVCE

Ročník XXIII. | číslo 1. | apríl 2020 | Cena: 1,20 €

ISSN 1339-2530

VÍTAJTE MEDZI NAMI

2019

Sofia Keleová 13.12

2020

Miroslav Šteták 13.2

OPUSTILI NÁS

2019

Mária Csikósová	(1930)	22.11
Mária Bédiová	(1933)	2.12
Zuzana Balážová	(1951)	15.12
Ján Buják	(1947)	16.12
Mária Anastázia Szabóová	(1930)	19.12
Katarína Dózsová	(1958)	19.12

2020

Mária Baloghová	(1943)	1.1
Štefan Kosziba	(1962)	2.1
Anna Gyureková	(1940)	6.1
Štefan Vida	(1925)	25.1
Emília Borbélyová	(1927)	30.1
Ľudovít Benkő	(1951)	2.2
Irena Hanczková	(1940)	11.2
Norbert Csányi	(1967)	13.2
Michal Rosko	(1944)	18.2
Jozef Čirik	(1946)	26.2
František Vanya	(1942)	4.3

ŠTATISTIKA TVRDOŠOVIEC
2019

Počet obyvateľov celkom: 5312

Počet novorodencov: 49

(dievčatá: 26, chlapci: 23)

Počet zosnulých: 56

(ženy: 32, muži: 24)

Počet prihlásených osôb: 76

Počet odhlásených osôb: 90

VÁŽENÍ ČITATELIA!

Oznamujeme vám, že Tvrdošovský spravodaj si môžete naďalej predplatiť na obecnom úrade v kanc. č. 13 alebo v obecnej knižnici za výhodnú cenu: 3 € na 1 rok. Ďakujeme, že ste nám verní.

(úryvok)

Báseň o jari

Jar, sťa vykupiteľ' všemocný,
opäť zimu porazila
a tam, kde človek býva bezmocný,
akoby čarovná víla

Teraz je však svet iný,
voda zasa roztáča mlyny,
málo čo ma nazlostí.

jej kúzlom zo smrti život vzišiel razom,
semienko odolalo mrazom;
A teraz vo vôňach, farbách: "aha, pozri!",
oči plné krásy, roztáhujem nozdry...

Vtáčikom šťastné tóny hrdlom rozoznejú,
oživajú pracovité včely,
ale aj iní, čo im inštinkt velí,
ona hľadá jeho, on ju.

Aaaach, to je vážne nádhera,
takto to ten boží obraz vyzerá?
A to všetko po tej bielej krutosti...

Ved' predsa chmúra zimy končí,
počuješ tiež blábot ovčí?
Jar povedala zime nie,
príroda v plnej kráse žije!

JUBILANTI

- 70 Február:** Katarína Majerová, Ladislav Juhász (Družstevná ul.), Alžbeta Mészárosová (Záhradnícka ul.)
Marec: Valéria Kuruczová (Novozámocká cesta), Katarína Istenesová, Berta Pálová, Monika Papová
Apríl: Berta Budová, Agneša Čiriková, Jozef Petrik, Helena Vidová (Kvetná ul.)
- 75 Január:** Mária Borbélyová (Gorkého ul.)
Február: Katarína Tornaiová
Marec: Katarína Borbélyová (Čerešňová ul.)
Apríl: Alžbeta Benkőová (Majakovského ul.), Ildikó Kósová
- 80 Január:** František Borbély (Čerešňová ul.)
Február: Margita Dózsová (Petőfiho ul.), Ladislav Sipos (Záhradnícka ul.)
Marec: Jozef Bogdány (Ružová ul.), Ladislav Tornai
Apríl: Alžbeta Lórinčová
- 85 Január:** Mária Borbélyová (Széchenyiho ul.)
Február: Mária Vinczeová (T.Vansovej), Rozália Kollárová (Kollárova ul.)
Marec: Alexej Vanya
Apríl: Anna Szpeváková
- 90 Február:** Terézia Vaculová

Spoločenskú kroniku zostavili Silvia Bračová a Eva Benkőová

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ / TARDOSKEDDI HÍRMONDÓ

Vydavateľ/Kiadó: Obec Tvrdošovce – Tardoskedi község. **Adresa/Cím:** Obecny úrad – Községi Hivatal, Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce, IČO: 309338 **Evidenčné číslo/Nyilvántartási szám:** EV 3871/09 – Ministerstvo kultúry SR. **Registrácia/Bejegyzés:** 238/98 OŠaK Nové Zámky. **Redakcia:** Bračo Szilvia, PaedDr. Tóth Szilvia, Mgr. Győri Beáta. **Foto/fotó:** Mészáros Imre, Mészáros Júlia, Bc. Balogh Attila, SZKMT Alapiskola, ZŠ J.A.K **Grafika a tlač/Tördelés és nyomtatás:** KORUND desktop, spol. s r. o., Považská 18, 940 67 Nové Zámky. **Počet výtlačkov/Példányszám:** 650. Časopis vychádza trikrát ročne. **Megjelenés:** évente háromszor. **Dátum vydania:** 31.03.2020 **Kiadás időpontja:** 31.03.2020 **ISSN 1339-2530.** **Redakcia** si vyhradzuje právo zmien a redakčných úprav publikovaných príspevkov. **Obsah publikovaných príspevkov sa nemusi totožňovať s názormi redakcie.** A szerkesztőség fenntartja a kéziratok lerövidítésének és módosításának jogát. A közölt cikkek tartalmáért a szerkesztőség nem vállalja a felelősséget.

Opýtali sme sa STAROSTU OBCE

Začiatok roka 2020 bol tak z celosvetového pohľadu ako aj z pohľadu obce poznačený vypuknutím a šírením ochorenia koronavírusom COVID-19. Šírenie tohto vírusu bude náš každodenný život sprevádzať ešte aj v ďalšom období. Ako reagovala obec na tento problém a aké opatrenia boli na území obce prijaté?

Na jeseň roku 2019, v období plánovania tohtoročného obecného rozpočtu samospráva nepredpokladala (rovnako ako nikto z nás), že náš život ovplyvní šírenie koronavírusu. Už teraz vieme, že ovplyvní každú oblasť nášho života. Opatrenia, ktoré boli prijaté Krízovým štábom SR, majú za prvotný cieľ znížiť šírenie nákazy v krajine, a tým ochrániť obyvateľov pred rizikami vyplývajúcimi z tejto choroby. Obec reagovala na tieto opatrenia. Prostredníctvom Obcej polície zabezpečujeme, aby boli prijaté opatrenia náležite dodržiavané. Je dôležitá informovanosť obyvateľov, prístup k potrebným informáciám. Obec Tvrdošovce pravidelne aktualizuje svoju internetovú stránku www.tvrdosovce.sk, kde sú prístupné aktuálne informácie súvisiace s koronavírusom. Ja sa tiež snažím informovať obyvateľov aj prostredníctvom sociálnej siete Facebook.

Myslím si, že na túto situáciu nebol nikto, žiadna obec pripravená. Naša obec sa snaží v rámci svojich možností zabezpečiť svojim zamestnancom potrebné ochranné masky, dezinfekčné prostriedky. Samozrejme, našou povinnosťou je postarať sa aj o obyvateľov. V posledných dňoch sa obecný úrad takmer premenil na krajčírstvo. Pracovníci úradu, dobrovoľníci z radov obyvateľov – ktorým musím touto cestou poďakovať – ponúkli v tejto ťažkej situácii pomocnú ruku a pomohli ušit domácky pripravené ochranné rúška na tvár. Ušlo sa tak približne 600 rúšok na tvár a ďalších 700 kusov sme zakúpili. Samospráva k spomínaným rúškam zabezpečila aj informačný materiál, ktorý postupne distribuovala

obyvateľom nad 65 rokov.

Keďže vírus sa šíri celou Európou, nezostáva nám nič iné, len aby sme dodržiavali prijaté bezpečnostné opatrenia. K najdôležitejším preventívnym opatreniam proti vírusu COVID-19 patrí pravidelné, dôkladné umývanie rúk, vyhýbanie sa dotýkaniu očí, úst a nosa. Dohliadnime na to, aby sme pri kýchnutí a kašľaní mali zakryté ústa a nos. Používajme

jednorazové papierové vreckovky, ktoré po použití odhodíme do uzavrateľného koša. Vyhýbajme sa blízkeho kontaktu s ľuďmi, ktorí javia príznaky nádchy alebo chrípky, resp. keby sa príznaky chrípky objavili u vás. Dodržiavajme vzdialenosť najmenej jeden meter od každého, kto kýcha alebo kašle. Nezdriavajme sa v davoch alebo v skupinách. Ak kýchame, máme zvýšenú teplotu alebo problémy s dýchaním, kontaktujme čím skôr svojho lekára a žiadajme o jeho pomoc - výlučne telefonicky. V domácnosti dbajme na zvýšenú dezinfekciu povrchov predmetov.

V prípade potreby pre získanie ďalších informácií alebo podozrenia nákazy je možné využiť na tento účel zriadené Call Centrum (žiadané je tieto kontakty využívať v opodstatnených prípadoch):

Národné centrum zdravotníckych informácií - 0800 221 234

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre - 0948 495 915

Keďže medzi rizikové skupiny

obyvateľstva patria aj seniori a dlhodobo chorí ľudia, žiadame každého, aby nezabúdal na najdôležitejšie pokyny, na ktoré by nemal zabúdať počas každodennej starostlivosti o seba a svojich najbližších.

Zároveň chcem touto cestou upozorniť obyvateľov, že sa objavili aj prípady, kedy situáciu vzniknutú okolo koronavírusu využívajú cudzí ľudia na to, aby navštívili starších ľudí

rozhodnutia Krízového štábu SR ako aj opatrenia Vlády SR bude prijímať nové opatrenia a úlohy. K tomu, aby sme to však zvládli, žiadam každého o spoluprácu a súčinnosť pri dodržiavaní týchto opatrení.

Aké ekonomické opatrenia zavádza obec? Podľa Vášho názoru do akej miery bude ovplyvňovať koronavírus naše hospodárstvo?

Obmedzením výroby a fungovania podnikov bude mať spomalenie ekonomiky našej krajiny za následok aj zníženie podielových daní (ktoré závisia práve od vývoja ekonomiky SR). Z pohľadu fungovania samosprávy sú podielové dane jednou z kľúčových. Preto už teraz vieme, že bude potrebné vykonať úpravy v rozpočte obce. Otázne je, v akej miere bude potrebné tieto úpravy vykonať. Keďže obmedzenia spočívajúce v obmedzení výroby a závodov donútili mnohých ľudí zostať doma, čo bude mať za následok zníženie príjmov v domácnostiach, samospráva obce sa rozhodla vyjsť v ústrety svojim obyvateľom a

odložiť povinnosť platenia daní z nehnuteľností a poplatku za komunálny odpad na rok 2020 do mája tohto roku. Touto cestou prosíme o uprednostnenie bezhotovostnej formy platenia, vylúčime tým riziko prípadného prenosu nákazy.

Prosím Vás, dodržujte nariadenia a prijaté opatrenia! Dávajte na seba, svojich blízkych a rodinných príslušníkov pozor, dúfajúc, že vírus zasiahne čo najmenej našich obyvateľov.

Dakujem za rozhovor!

S.B.

vo svojich domovoch a uvádzajú, že sú lekári, ktorí kontrolujú zdravotný stav a teplotu občanov. Následne sa občania stávajú obeťami krádeží a lúpeží. Z tohto dôvodu nepúšťajte, prosím, cudzích ľudí do svojich príbytkov!

Telefónne čísla príslušníkov obcej polície: 0905 569 432, 0905 327 358, 0905 547 443

V nastávajúcom období bude samospráva obce ako aj krízový štáb obce monitorovať vývoj pandémie a v nadväznosti na

Vybudovala sa najvyššia stavba Tvrdosoviec

10. januára 2020 sa uskutočnilo v Tvrdosovciach slávnostné odovzdávanie najvyššej stavby našej obce - nového vežového vodojemu, ktorý sa vybudoval za účelom zabezpečenia tlaku a dodávky pitnej vody do každej domácnosti v obci.

Myslím si, že naša obec dozrela na nový vodojem. Myslím si to hlavne z toho dôvodu, že pre obyvateľov obce je potrebné zabezpečiť pohodlnejšie a každodennému životu vyhovujúcejšie podmienky a naša obec v posledných rokoch zažíva svoje nové obdobie, obdobie rozvoja. S tým úzko súvisí nárast počtu mladých rodín v obci a výstavba, ktorá si vyžaduje technické zázemie, rozvoj infraštruktúry a s tým

súvisiacich inžinierskych sietí v obci. Takýmto predpokladom ďalšieho rozvoja je zabezpečenie dodávky pitnej vody do každej domácnosti.

Myšlienka výstavby vežového vodojemu skrsla už v období zahájenia výstavby priemyselného parku v Palárikove, ktorý je dôležitý z hľadiska zabezpečenia pracovných miest pre obyvateľov okolitých obcí. Niekoľkoročné úsilie, množstvo jednaní, projektovaní a pomoc príslušných úradov zabezpečili to, že sa vybudovala nová dominanta Tvrdosoviec. Výstavba bola zrealizovaná z dotácie Environmentálneho fondu patriaceho pod Ministerstvo životného prostredia SR. Celková výška nákladov

predstavila 739.000,- €. Z toho 700.000,- € bolo prefinancovaných z dotácie už spomínaného Environmentálneho fondu. Zostávajúce zdroje boli hrazené z vlastných prostriedkov obce. Stavebné práce sa začali v auguste 2016. Celková výška vodojemu je 44 metrov, objem nádrže je 500 m³ a váha 150 ton.

V každom prípade stojí za zmienku projektová kancelária ProBo pod vedením Ing. Vladimíra Borovana, ktorá si pod patronát zobrala vypracovanie projektovej dokumentácie, ako aj realizátora investície, menovite spoločnosti HOLD s.r.o. z Nových Zámkov pod vedením Dušana Hofericu. Spoločnosť je dobre

známa pre našich obyvateľov, veď realizácia viacerých projektov v obci sa viaže k nej.

Veľké poďakovanie patrí za odovzdanie nového vodojemu mnohým ľuďom a spolupracujúcim na tomto projekte, realizátorovi stavby, pracovníkom samosprávy obce Tvrdosovce a všetkým, ktorí sa podieľali na projekte. Dúfam, že nový vežový vodojem bude slúžiť nám všetkým dlho a pomôže splniť účel, ktoré mu je určený, a tým je v prvom rade zabezpečenie dodávky pitnej vody obyvateľom našej obce.

Ing. Marián Tóth, MBA
starosta obce

Do pozornosti daňovníkov

Obecné zastupiteľstvo na svojom IX. zasadnutí dňa 10.12.2019 schválilo VZN č. 5/2019 o dani z nehnuteľnosti na území obce Tvrdosovce za kalendárny rok 2020, čo prináša so sebou jednu podstatnú zmenu. V zmysle spomínaného VZN od 01.01.2020 sa vzťahuje zníženie dane zo stavieb a bytov o 25 % u fyzických osôb s trvalým pobytom, starších ako 62 rokov (veková hranica sa počíta k 1. januáru zdaňovacieho obdobia) a držiteľov

preukazu s ťažkým zdravotným postihnutím.

Obecné zastupiteľstvo na svojom IX. zasadnutí schválilo aj VZN č. 4/2019 o miestnych daniach na kalendárny rok 2020. V zmysle toho od 01.01.2020:

- od dane za psa sú oslobodené fyzické osoby s trvalým pobytom nad 70 rokov (veková hranica sa počíta k 01.01. zdaňovacieho obdobia). Oslobodenie od dane za psa sa vzťahuje na držanie jedného

psa. Pri držaní ďalších psov oslobodenie neplatí, a postupuje sa ako u prvého psa, príp. ďalšieho psa, kde výška dane činí 3,50 €.

- zníženie dane za psa o 25% sa vzťahuje pre fyzické osoby s trvalým pobytom, starších ako 62 rokov (veková hranica sa počíta k 01.01. zdaňovacieho obdobia) a držiteľov preukazu s ťažkým zdravotným postihnutím.

V mesiaci marec Obecný úrad Tvrdosovce doručil da-

ňovníkom rozhodnutie o dani z nehnuteľnosti. Aj touto cestou žiadame daňovníkov, aby daň z nehnuteľnosti uhradili podľa možnosti bezhotovostne na účet obce na základe údajov z rozhodnutia. Uhrada v hotovosti bude možná od 4-29. mája 2020 na obecnom úrade v kanc. č. 1. Dakujeme.

Judita Hrubá

Novinky v odpadovom hospodárstve

Obec Tvrdosovce používa od roku 2019 informačný systém Separus na evidovanie množstva komunálneho a separovaného odpadu. Na základe toho sa komunálny odpad zbiera v Tvrdosovciach v 2-týždňových intervaloch a pomerne úspešne prebieha separovanie druhotných surovín. Vzhľadom na postupné zvýšenie zákonných poplatkov za odpad, resp. za uloženie odpadu si treba uvedomiť dôležitosť separácie, veď kým nakladanie s komunálnym odpadom znamená pre obec nemalé financie, odvoz separovaného odpadu je bezplatný.

Obecné zastupiteľstvo v novembri 2019 na svojom IX. zasadnutí VZN č. 6/2019 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. V zmysle spomínaného VZN sadzba poplatku sa ustanovuje nasledovne:

a) pre fyzické osoby je ustanovená sadzba 0,0601 € za osobu a kalendárny deň,

b) pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov, u ktorých je zavedený množstvový zber: 0,0270 € za jeden liter komunálnych odpadov pri 120, 240 a 1100 litrovej zbernej nádobe,

c) 0,015 € za kilogram drobných stavebných odpadov bez obsahu škodlivín.

Obec poplatok zníži o 25 % podľa najnižšej sadzby za obdobie, za ktoré poplatník obci preukáže na základe podkladov, že viac ako 90 dní v zdaňovacom období sa nezdržiava alebo nezdržoval na území obce. Poplatník túto skutočnosť preukáže obci na základe nasledovných podkladov:

- Potvrdenie zamestnávateľa,
- Potvrdenie o ubytovaní,
- Potvrdenie nápravno-výchovného zariadenia o výkone väzby alebo trestu,
- Potvrdenie zariadenia poskytujúceho služby zdravotnej starostlivosti,
- Potvrdenie o návšteve školy – ak študent navštevuje školu so sídlom mimo územia SR.

Ak je fyzická osoba staršia ako 62 rokov (veková hranica sa počíta k 1. januáru zdaňovacieho obdobia), obec rozhodnutím zníži poplatok o 25 %. Obec poplatok odpustí v prípade, ak sa poplatník v obci trvalo nezdržiava.

Čo sa týka neplatičov (v mnohých prípadoch sa jedná o neuhradenie poplatku niekoľko rokov dozadu), obec už začala s vymáhaním nedoplatkov formou exekúcií.

V zmysle Dodatku č.1 k Všeobecne záväznému nariadeniu obce č. 9/2017 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce Tvrdosovce, ktorý bol

schválený na IX. zasadnutí OZ, zabezpečuje obec Tvrdosovce od 1. 1. 2020 odvoz komunálneho odpadu raz za dva týždne v nasledovnom objeme:

a) pre 1-3-člennú domácnosť/rodinu 1 zbernú nádobu s objemom 120 litrov,

b) pre 4-6-člennú domácnosť/rodinu 2 zberné nádoby s objemom 120 litrov,

c) pre 7 a viac člennú domácnosť/rodinu 3 zberné nádoby s objemom 120 litrov.

Z uvedeného dôvodu boli do každej domácnosti, resp. právnickým osobám doručené etikety za účelom ich nalepenia na prednú stranu smetných nádob podľa počtu členov v domácnosti/rodiny, u právnických osôb podľa počtu žiadaných smetných nádob. V mesiaci marec boli takto označené zberné nádoby začipované a odtiaľ sa odváža komunálny odpad iba z nádob, ktoré sú týmto spôsobom označené. V prípade, že poplatník vyprodukuje väčšie množstvo odpadu a zberná nádoba nebude postačovať, môže si zakúpiť jednorazové 60 litrové igelitové vrece za 1,00€/ks na Obecnom úrade.

Veríme, že tento nový systém zberu odpadu bude mať pozitívny výsledok. Ďakujeme, že separujete odpad a pomáhate tým chrániť životné prostredie.

Renáta Mogrovič
Gabriel Brat

POLOŽKY A SADZBY ZA ULOŽENIE ZMESOVÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU (ZO ES 011) A ODRUDOVÉHO ODPADU (ZO ES 017) NA SKLÁDKU ODPADOV EUR/€ t¹

Príloha č. 1 k nariadeniu obce č. 9/2017 Z. o.

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu x [%]	Sadzba za príslušný rok v eurách . t ¹		
		2019	2020	2021 a nasledujúce roky
1	x ≤ 10	17	26	33
2	10 < x ≤ 20	12	24	30
3	20 < x ≤ 30	10	22	27
4	30 < x ≤ 40	8	13	22
5	40 < x ≤ 50	7	12	18
6	50 < x ≤ 60	7	11	15
7	x > 60	7	8	11

Položky a sadzby za uloženie zmesového komunálneho odpadu na skládku odpadov

Prajeme vám príjemné prežitie veľ'konočných sviatkov!

Aby sme žili v čistom prostredí

Prvoradým cieľom Podniku verejnoprospešných služieb obce Tvrdosovce bolo v prvom štvrtroku 2020 vyčistenie a udržanie čistoty vo verejných priestranstvách našej obce. To znamená, že sme sa snažili takmer celé územie Tvrdosoviec vyčistiť od odpadu, zarastených porastov a trstia. V mnohých prípadoch sme boli odkázaní na pomoc ťažkých mechanizmov.

Pri kamennom moste na strane Vinohradníckej ulice sme komplexne vyčistili územie

a pri parkovisku pred Domom služieb.

V januári 2020 bola ukončená Rekultivácia bývalej skládky NNO. Po skončení činnosti firmy, ktorá zabezpečovala rekultiváciu, sme prišli my a vykonali sme zvyšok „upratovacích“ prác, vrátane osadenia oplatenia okolo skládky na pôvodné miesto.

Pripravili sme zberný dvor na novú sezónu, takže od 3.3.2020 sa sem môže opäť vyvážať zelený odpad a stavebná suť podľa otváracie doby.

Postupne prebieha vyčistenie malého cintorína na Gaštanovej ulici

od veľkého množstva nahromadeného odpadu a trstiny z tejto oblasti. Podobne rozsiahle „upratovanie“ bolo potrebné aj v „Péro“ a postupne prebieha aj vyčistenie malého cintorína na Gaštanovej ulici. Tu máme tiež dostatok práce, preto niet sa čo čudovať, že sme z týchto miest odviezli niekoľko vlečiek odpadu.

Do 31.3.2020 je povolená orezávka stromov a kríkov, preto v predchádzajúcich mesiacoch mali pracovníci PVS za úlohu aj tieto práce. Orezávky stromov sme vykonali v okolí jazera Putnoki, pozdĺž cesty smerom na zberný dvor, na Železničnej ceste, na ul. Gorkého

Bolo potrebné vyčistiť odvodňovacie jarky a mostíky v obci, ktoré boli počas predchádzajúcich rokov úplne zarastené. Túto prácu sme vykonávali manuálne aj pomocou hasičského vozidla.

V uplynulých mesiacoch sme, samozrejme, pravidelne odvážali komunálny odpad a splaškovú vodu z domácností. Pri odvoze komunálneho odpadu sme mali za úlohu čipovanie smetných nádob. Bolo to potrebné z dôvodu nového systému, ktorý sa zaviedol tento rok pre lepší prehľad a kontrolu množstva komunálneho odpadu v smetných nádobách.

Zoltán Agh

VOĽBY DO NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2020

Dňa 29.2.2020 sa uskutočnili na Slovensku Voľby do Národnej rady Slovenskej republiky.

V Tvrdosovciach z celkového počtu zapísaných v zozname voličov 4 279 sa na hlasovaní zúčastnilo 2 496 voličov, čo znamená 58,33% účasť. Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:

1. Slovenská ľudová strana Andreja Hlinku	5
2. DOBRÁ VOĽBA	49
3. Sloboda a Solidarita	65
4. SME RODINA	133
5. Slovenské Hnutie Obrody	0
6. ZA ĽUDÍ	71
7. MÁME TOHO DOŠŤ !	9
9. Slovenská národná strana	23
10. Demokratická strana	1
11. OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OĽANO), NOVA, Kresťanská únia (KÚ), ZMENA ZDOLA	601
12. Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU – občianska demokracia	82
13. STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	1
14. 99% - občiansky hlas	0
15. Kresťanskodemokratické hnutie	8
16. Slovenská liga	0
17. VLAST	39
18. MOST – HÍD	550
19. SMER – sociálna demokracia	180
20. SOLIDARITA – Hnutie pracujúcej chudoby	0
21. HLAS ĽUDU	0
22. Magyar Közösségi Összefogás – Maďarská komunitná spolupatričnosť	538
23. Práca slovenského národa	0
24. Kotlebovci – Ľudová strana Naše Slovensko	91
25. Socialisti.sk	4

Najviac prednostných hlasov získal Ing. Marián Tóth, MBA: 462 hlasov.

Obecný úrad Tvrdosovce touto cestou ďakuje voličom, ktorí využili právo ísť voliť a odovzdali svoj hlas, členom okrskových volebných komisií, zamestnancom obecného úradu a príslušníkom obecnej polície za hladký priebeh pri voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky.

Mgr. Judita Veresová

Mobilná aplikácia

Vážení obyvatelia, používatelia mobilných aparátov!

Oznamujeme vám, že mobilná aplikácia obce Tvrdosovce bola z dôvodu jej skvalitnenia aktualizovaná, vďaka čomu ponúka nové možnosti jej využitia. Samospráva obce prostredníctvom tejto aplikácie prave

videlne zverejňuje najaktuálnejšie informácie súvisiace so životom obce, ako napr. udalosti, oznámenia, pozvánky na rôzne kultúrne a športové podujatia a ďalšie informácie. Aplikáciu si môžete bezplatne stiahnuť a nainštalovať do mobilných telefónov s OS Android cez Google Play a do

iPhone cez Apple Store. Do vyhľadávacieho poľa stačí napísať "Tvrdosovce" a nainštalovať aplikáciu do Vášho mobilného zariadenia.

Ďakujeme, že využívate naše služby!

Ing. Lívia Borbélyová

Fotka, na ktorú je hrdý aj jej autor

Františka Tótha netreba zvlášť predstaviť obyvateľom Tvrdošoviec, mnohí ho poznajú, podobne aj jeho krásne fotografie. Dokonca viacerí z vás môžu obdivovať jeho fotky v podobe obrazov aj vo svojom obydli. V Tvrdošovskom spravodaji sme už o ňom a jeho fotografickej vášni písali, ale keďže v posledných rokoch mali jeho fotografie úspechy vo viacerých krajinách sveta, rozhodli sme sa dať mu opäť priestor v našom magazíne. Požiadali sme ho, aby zo svojich najúspešnejších fotiek vybral 2, ktoré získali na rôznych medzinárodných fotografických súťažiach popredné umiestnenia a ocenenia a na ktoré je najviac hrdý. Jednu z fotografií ukážeme v slovenskej časti Tvrdošovského spravodaja, druhú nájdete v maďarskej verzii.

Názov fotografie: Faroe Islands (Faerské ostrovy), 2019
Ocenenia

Zlatá medaila:

PHOTO CONTEST 2019 - Varna, Bulharsko

RAINBOW 4TH INTERNATIONAL SALON 2020 - India

8th GREEK Photographic Circuit 2020 - Kréta

Village 2020 - Srbsko

Strieborná medaila:

PHOTO SALON KICEVO – Kicevo, Severná Macedónia

1st WORLD PHOTOGRAPHY PEACE PRIZE 2020" - Čína

Šachový turnaj a súťaž v kartách

Dňa 4.1.2020 sa stretli priaznivci šachu z našej obce i mimo Tvrdošoviec v Obecnom dome už po tretíkrát, aby „zabojovali“ za putovný pohár starostu obce Tvrdošovce. Na turnaji sa zúčastnilo 16 šachistov, z toho 10 v kategórii dospelých a 6 v kategórii mládeže. Turnaj trval niekoľko hodín, dospelí hrali až do večera.

O deň neskôr, 5. januára 2020 sa usporiadala v obecnom dome súťaž v kartách. Súťažilo sa v hrách šnaps a mariáš.

Organizačných prác oboch podujatí sa ujalo občianske združenie Pro Turdusqued.

Najúspešnejší kartári

Mladí šachisti

Dospelí hrali šach do večerných hodín

25. ples pre dobrovoľných darcov krvi

Dňa 22. februára 2020 usporiadal Miestny spolok Slovenského kríža pod vedením predsedníčky Mgr. Margity Geróovej 25. ročník plesu pre tvrdošovských dobrovoľných darcov krvi. Na podujatí si aj tento rok prevzali Jánskeho plakety niektorí Tvrdo-

šovčania na plese dobrovoľných darcov krvi.

Čo pre Vás znamená toto ocenenie?

Darca krvi má stále svoj cieľ. Keď má bronz, chce dosiahnuť striebro, keď dostane striebro, túži po zlate atď. Ja už mám to najvyššie ocenenie, ale to neznamená, že prestanem darovať krv. Chcem v tom pokračovať do vtedy, kým mi to vek a zdravie umožnia.

Vy ste už niekedy potrebovali krv alebo niekto z vašich blízkych?

Našťastie ešte nie ani nikto v rodine. Napriek tomu považujem za humánnny čin, aby som daroval krv a tým pomáhal ľuďom, ktorí to potrebujú. Je to veľmi dobrý pocit, keď idem darovať krv a na príjme sa dozviem, že moja krv bude pridelená na detské oddelenie.

Odkedy som starým otcom, tento pocit je ešte intenzívnejší.

Členovia Vašej rodiny sú tiež darcovia krvi a sú držiteľmi Jánskeho plakety.

Celá rodina má striebornú plaketu, manželka, synovia, švagor i švagriná. Som na nich veľmi hrdý. Je pre nás všetkých samozrejmé, aby sme pomáhali ľuďom aj týmto spôsobom. Ja chodím darovať krv pravidelne do Nových Zámkov, resp. tu v Tvrdošovciach. Mal som aj ponuky, aby som išiel darovať krv do Rakúska za finančnú odmenu, ale odmietol som. Som dobrovoľný darca krvi a ním aj ostanem. Momentálne darujem krv malému chlapčekomu, ktorý má leukémiu. Verím, že sa z toho dostane a bude zdravý.

Máte už aj vnúčka. Viem, že je ešte malý, ale bude aj z neho darca krvi?

Ja by som bol veľmi rád, keby ním bol a pokračoval v šľapajach svojich rodinných príslušníkov. Uvidíme, ako to dopadne, ako to s ním bude.

Čo by ste radili tým, ktorí ešte len uvažujú o tom, či darovať krv.

Radil by som im to, že sa toho netreba báť. Ako starý darca môžem potvrdiť, že je to určitým spôsobom adrenalin a prospieva aj darcovi krvi. Kľudne prídte, darujte krv, veď tejto vzácnej tekutiny nikdy nie je dostatok.

Na tvrdošovských dobrovoľných darcov krvi je právom hrdá aj predsedníčka Mgr.

Držitelia bronzovej Jánskeho plakety

šovčania za viacnásobné darovanie krvi. Štefan Csányi bol z nich ako jediný ocenený Kňazovického plakitou za 100-násobné darovanie krvi.

Blahoželám k Vášmu oceneniu. V Tvrdošovciach ste zatiaľ jediný dobrovoľný darca krvi, ktorý sa môže chváliť s tým, že daroval krv 100-krát. Koľko rokov je za tým?

Tridsaťpäť rokov. V r. 1985 som ako študent Stredného odborného učilišťa dopravnej v Bratislave daroval prvýkrát krv. So spolužiakom sme sa rozhodli, že miesto vyučenia pôjdeme darovať krv. Odvtedy som okrem 2-ročnej vojenskej základnej služby pravidelne daroval krv. Keď som nastúpil do zamestnania v Poľnohospodárskom družstve Tvrdošovce, bol tam kolektív, ktorý pravidelne daroval krv, takže som sa k nim pridal a pokračoval v tom. Toho času ešte darcovia krvi mali výhody z tohto ušľachtilého činu, napr. u lekára sme nemuseli čakať, mali sme prednosť pred ostatnými pacientmi. V súčasnosti je jedinou výhodou pre nás to, že vďaka samospráve obce sa môžeme bezplatne zú-

Držitelia Jánskeho plakety za rok 2019

Bronzová plaketa: Tomáš Birkus, Ladislav Buda, Gabriel Gajdó, Dárus Garai, Erik Martinkovič, Kornélia Mésárošová, Vladimír Mišák, Beáta Rácková, Ing. Katarína Seiner, Aneta Vargová Danišová

Strieborná plaketa: Balázs Bíróci, Dáda Budíková, Richard Buják, Mgr. Peter Csányi, Marián Juhász, Klára Kopecsná, Ing. Marián Tóth

Zlatá plaketa: RNDr. Michal Bara, Renáta Baranovičová, Róbert Czimmermann, Gabriel Gáhy, Peter Ruzsik

Kňazovického plaketa: Štefan Csányi

Margita Geróová. Aké bolo z Vášho hľadiska uplynulých 25 rokov?

Keď sme začínali, bolo nás len zopár, ale naše nadšenie, aby sme pomáhali iným, bolo o to väčšie. Ako roky plynuli, naša darcovská základňa sa postupne rozrastala. Bohužiaľ, niektorí už nemôžu byť s nami, ale taký je život. Spomienka na nich ostane v nás navždy. Na druhej strane som veľmi rada, že môžem medzi nami privítať už deti našich prvých darcov. Je to úžasné, sme ako jedna veľká milujúca rodina. Každý tvrdošovský darca krvi je pre mňa dôležitý a som nesmierne rada, že z roka na rok sa stretávame v hojnom počte nielen na plese dobrovoľných darcov krvi, ale aj pri hromadnom darovaní krvi. Ešte raz vám všetkým veľmi pekne ďakujem, že ste a že pomáhate.

S.B.

Štefan Csányi daruje krv už 35 rokov

Margita Geróová usporiada ples pre darcov krvi 25 rokov

20. rokov činnosti Občianskeho združenia Lucerna Tvrdošovce

V januári 2020 si Občianske združenie Lucerna pripomenulo 20 rokov svojej existencie. Občianske združenie začalo svoju činnosť pod názvom Občianske združenie za rozvoj obce Tvrdošovce. V roku 2006

došlo k zmene názvu a stanov občianskeho združenia, a tým aj jej ďalšieho smerovania k podpore občianskej spoločnosti, podpore talentovanej mládeže, organizovaniu kultúrnych, športových a spoločenských podujatí. Dnes existuje v obci 16 občianskych združení rôzneho zamerania, ale s určitou dávkou hrdosti môžeme konštatovať, že OZ Lucerna bolo prvé združenie, ktoré začalo u nás komunitnú podporu rozvoja občianskej spoločnosti v podmienkach obce a jej širšieho regiónu. Taktiež asi ako jediné združenie sme za uplynulých 20 rokov doposiaľ spolupracovali so všetkými organizáciami, združeniami, spolkami a inštitúciami v obci. Hlavným cieľom združenia totiž nie je podpora športových, kultúrnych, spoločenských a iných aktivít a záujmov vlastných členov, ale obecnej komunity ako takej. Táto hlavná myšlienka sa konkrétne prejavila v individuálnej finančnej podpore talentovanej mládeže a činnosti MŠ na Hlbokej ulici. Intenzívna spolupráca s našimi základnými školami vo forme organizovania besied, bezplatných vzdelávacích a poznávacích zájazdov do historických lokalít Nitrianskeho kraja, kurzu pletenia košíkov ako aj odovzdania troch učebných pomôcok k výuke regionálnej histórie prebiehala v období rokov 2007 až 2014. Doteraz bolo v rámci projektu Darujte Vianoce a darujeme PC žiakom zo znevýhodnených a neúplných rodín na oboch ZŠ rozdelených spolu 30 PC vrátane tlačiarň.

Zo starších projektov treba spomenúť významný agro-eko-turistický projekt Agroekotour, ktorý sa realizoval od septembra do decembra 2009 a v rámci jeho 5

aktivít sme v spolupráci s PD preinvestovali v obci celkom 20 000 eur. Z roku 2012 stojí za zmienku zorganizovanie troch verejných zdravotných prednášok, „Bunková imunita, Vyšetrenie očí neznamená len predpis okuliarov a Choroby čreva a prevencia nádorov ako aj dvoch kurzov počítačovej gramotnosti pre seniorov a darovanie PC zostavy pre klub dôchodcov a neskôr pre ZO ZPCCH a SZPT, s ktorou spolupracujeme doteraz pri organizovaní rôznych poznávacích zájazdov a výletov.

Na poli kultúry a osvetu stojí za zmienku inštalovanie informačných tabúl so základnými informáciami o označených historických pamiatkach a objektoch v slovenskom, maďarskom, anglickom a nemeckom jazyku, záchrana najstaršej katastrálnej mapy obce, vydanie dvoch CD nosičov Hudobný pozdrav z Tvrdošoviec a Hudobnej rozprávky z Tardosu-Zenés mese Tardoskeddről. Od roku 2008 sa nám do roku 2019 podarilo doma aj v zahraničí zorganizovať spolu 15 výstav, kde sme spolu predstavili 40 našich profesionálnych, amatérskych a mladých umelcov a tvorcov rôzneho zamerania. Obzvlášť sme hrdí na výstavy k 70. výročiam ukončenia 1. a 2. svetovej vojny, ktoré boli spojené aj s besedami a obnovením pamätníkov obetiam svetových vojen, ktoré realizovala samospráva obce. Najnáročnejším a dote-

raz najnavštevovanejšou výstavou sa stala výstava s prednáškou k vysídleniu obyvateľov obce, na ktorej sme spolupracovali s významnou historičkou pani Katalin Vadkerti. OZ Lucerna vydalo aj dva kalendáre, jeden telefónny zoznam obce, propagačný materiál k 90. výročiu vzniku miestneho ŠK. Pri celoštátnom skautskom stretnutí sme podporili náš skautský oddiel hodnotnými vecnými cenami.

V športovej oblasti organizujeme tradič-

ne dva žiacke futbalové turnaje o Gyurekov pohár a Móder cup, ktorého 11. ročník sa zaradil medzi významné mládežnícke futbalové turnaje nášho regiónu. Zároveň s usporiadaním turnajov sme uskutočnili aj tri stretnutia športových veteránov obce, ktorí boli ocenení pamätným listom, športovým bulletinom a pamätnou športovou zástavou. Pri príležitosti MDD sa už tiež desiatikrát môžu deti do 16 rokov tešiť na bezplatné rybárske preteky na jazere Bara, v rámci ktorých si deti zasúťažajú aj v streľbe zo vzduchovej pištole. Pre tento rok im pripravujeme možnosť povozit' sa aj na ponikoch. V rámci našich aktivít trikrát do roka organizujeme bezplatné knižné burzy. Doteraz si v rámci tohto projektu z našej ponuky našlo nových majiteľov bežne 2000 kníh.

Sme veľmi radi, že sa v roku 2011 na náš podnet jednou z prvých laureátok ocenenia Zdravotník roku NSK Nitra stala aj predsedníčka našej MS SČK, pani Mgr. Margita Geróová.

Hoci činnosť OZ Lucerna za každú cenu neviaže na seba pozornosť verejnosti, je za ňou množstvo nezištnej dobrovoľníckej práce, či už pri príprave, realizácii a administratívnej jednotlivých projektov. Veď len za posledných 10 rokov sme podali celkom 30 projektov a žiadostí o granty u rôznych organizácií, nadácií a fondov. Okrem už tradičných akcií a podujatí sa združenie vo svojej činnosti vždy snaží reflektovať aj na aktuálne diania a výročia, ktoré sa viažu k Tvrdošovciam. Práve preto máme na tento rok, ktorý je pre nás významný a jubilejný, pre verejnosť nachystané jedno veľké prekvapenie, o ktorom budeme informovať v druhej polovici roku.

Popri nových plánoch, ktoré máme, nás veľmi zaväzuje a teší okrem záujmu verejnosti aj tá skutočnosť, že samospráva Tvrdošoviec trvalo podporuje občianske združenia a všima si ich aktivity. Ocenenie našej práce udelením Ceny obce v roku 2018 nás do budúcnosti ďalej motivuje a je aj veľkým poďakovaním našim dobrovoľníkom, pomocníkom, ktorí nám celý čas pomáhajú, aj keď nie sú členmi združenia. Bez ich pomoci by sme zďaleka nemohli dosiahnuť tieto výsledky.

Naše veľké ďakujem samozrejme patrí aj všetkým podporovateľom, darcom 2% dane, ako aj sponzorom OZ Lucerna.

Ing. František Buda

Navštívte tvrdošovskú jazdiareň

Tvrdošovská jazdiareň ani v roku 2019 nebola bez aktivít a určite sa tu plánujú zaujímavosti aj v roku 2020. O bližšie informácie sme požiadali vedúcu jazdiarne Dominiku Čelkovú.

„Rok 2019 bol naozaj plný aktivít a zážitkov. Stihli sme pripraviť šesť denných a jeden týždenný tábor, počas ktorých sa deti cítili výborne. Strávili nezabudnuteľné chvíle s koníkmi, naučili sa, ako sa

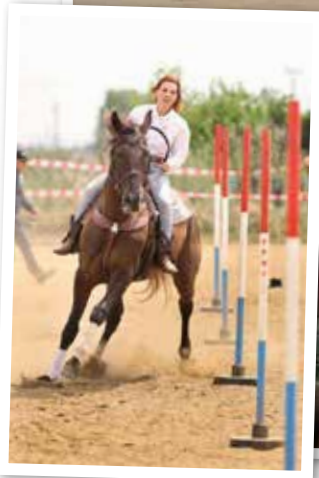
v prítomnosti koní správať a veľa iných užitočných vecí o tátošoch a ich starostlivosti. Zažili krásne chvíľky v prírode na konskom chrbte, čo bolo pre ne ďalším nádherným zážitkom v táboroch. Okrem toho sme pre ne pripravili súťaž, fotenie s koňmi v prírode, nechýbala opekačka, návšteva miestneho kúpaliska a večerná diskotéka. Myslím, že každé dieťa si prišlo na svoje.

V júli sme v jazdiarni organizovali westernové preteky,

ktorých sa zúčastnilo vyše 50 jazdcov z blízkeho i z ďalekého okolia. V tento deň nás navštívilo vyše 600 ľudí, čo bolo pre nás niečo úžasné, pretože s manželom sme ako organizátori prvýkrát usporiadali podujatie takéhoto rozmeru. Pri organizovaní nám pomáhalo veľmi veľa ľudí na čele s vedením organizačného tímu putovného pohára a v neposlednom rade v osobe pána starostu našej obce Ing. Mariána Tótha a Gabriely Halászovej z Reštaurácie Kelly. Touto cestou sa im chceme veľmi pekne poďakovať.

Dúfame, že napriek súčasnej situácii bude druhá polovica roku 2020 podobne bohatá na programy. Chystáme denné aj týždenné tábory, pretože vlni mali veľké úspechy a v júli 2020 sa na pôde tvrdošovskej jazdiarne opäť uskutočnia westernové preteky. Veľmi sa na to tešíme a dúfame, že sa stretneme v jazdiarni s mnohými z vás.“

sb

Základná škola Jána Amosa Komenského

srdečne pozýva budúci prvákov a ich rodičov

na zápis
do **1. ročníka**

dňa 23. apríla 2020 od 8.00 do 17.00 hod. do budovy ZŠ.
Potrebne je priniesť kópiu rodného listu a preukaz poistenca dieťaťa,
občiansky preukaz zákonného zástupcu dieťaťa.

TEŠÍME SA NA VÁS

Milí rodičia!

Srdečne Vás pozývame na
ZÁPIS DETÍ

do Materskej školy na Hlbokej ulici č. 19
s výchovno-vzdelávacím jazykom
slovenským na školský rok 2020/2021,
ktorý sa uskutoční dňa **14. mája 2020**
od 07:00 do 16:00 hod.,
v budove materskej školy.

Tešíme sa na Vás!

Úspechy a aktivity žiakov ZŠ J.A.Komenského v 3. štvrťroku šk. roka 2019/2020

Krajské kolo v prednese povesti
Šaliansky Matko v Nitre
2. miesto

Obvodné kolo recitačnej súťaže
Hviezdoslav Kubín

Karneval v ročníkoch 1-4

Karneval v ročníkoch 1-4

Vystúpenie ôsmakov na plese ZŠ

Vystúpenie mažoretiek na plese ZŠ

Biologická olympiáda
- okresné kolo

Súťaž Mladý remeselník

Lyžiarsky výcvikový kurz v Krahuliach

Geografická olympiáda - okresné kolo Nové Zámky

NAMIESTO DVOCH ROKOV VYŠE DVADSAŤ

Dnes je samozrejmosťou, ak niekto pracuje alebo študuje v zahraničí. Ani Tvrdošovce nie sú výnimkou, veď aj z našej obce vykonávajú mnohí pracovnú činnosť, resp. pokračujú v štúdiách v rôznych krajinách. Niektorí sa po rokoch vrátia naspäť, sú však aj takí, ktorí si nájdú šťastie alebo lásku v cudzine a rozhodnú sa pre život v zahraničí. Platí to aj v prípade **Kataríny Baker Vanyovej**, ktorá žije už vyše 20 rokov vo Veľkej Británii.

Kedy si odišla do Spojeného kráľovstva a za akým účelom?

Bolo to 9. augusta 1996, mala som vtedy 18 rokov. Od svojich 10. rokov som sa intenzívne zaujímala o anglický jazyk, veľmi som sa chcela naučiť po anglicky a vedela som, že sa mi to podarí najlepšie a najľahšie v anglickom prostredí. Rodičia ma vo všetkom podporili, hoci to určite nebolo pre nich ľahké. V tom čase nebolo také bežné odísť do zahraničia na dlhší čas.

Kde si začala pracovať?

Do Anglicka som išla pracovať ako babysitterka. Začala som pracovať v dedinke Chesham, kde som strážila tri malé deti. Popritom som dvakrát do týždňa chodila na jazykový kurz angličtiny.

Z Tvrdošoviec si odišla s tým, že sa vrátiš domov?

Áno, v Anglicku som chcela ostať len 2 roky, kým mám platné vízum. Naučím sa jazyk a vrátim sa do Tvrdošoviec. Osud to však zariadil inak. Zoznámila som sa s budúcim manželom Duncanom a keď ma požiadal o ruku, rozhodla som sa, že si založíme rodinu v Anglicku.

Necnelo sa ti za domovom?

Spočiatku ani nie, lebo som bola mladá a všetko bolo pre mňa nové a zaujímavé. Sa-

mozrejme rodičia a sestra s rodinou mi chýbali a dodnes chýbajú. V tom čase nebol WhatsApp ani videohovor. Te-

Birmingham“ (Pouliční lekári v Birminghame). Táto organizácia poskytuje pomoc mladým, na ktorých bol spáchaný násil-

Vo voľnom čase strávime veľa času v prírode

raz je to oveľa lepšie, pretože dnešná technológia nám pomáha v tom, aby sme sa videli a boli k sebe bližšie.

Porozprávaj nám o svojej rodine! Čomu sa venujete, ako sa vám žije?

Už 21 rokov žijeme v dedine Ashted, ktorá je vzdialená 20 km južne od Londýna. Máme tu v okolí nádherné miesta a my využívame všetky možnosti na výlety a prechádzky. Vo voľnom čase strávime veľa času v prírode. Čo sa týka rodiny, manžel Duncan vlastní firmu, ktorá sa

ný útok. Vedia, čo treba robiť, ak napr. niekto krváca alebo je v bezvedomí. Mark popritom učí aj poskytnutie prvej pomoci. Dcéra Emily má 19 rokov, študuje architektúru na univerzite v Sheffielde, je druháčka. Už ako malé dievčatko bola veľmi kreatívna a tieto svoje schopnosti teraz môže zúročiť študovaním architektúry. V Sheffielde vedie charitatívnu organizáciu „SolidariTee“, ktorá je najväčšou charitatívnou mládežníckou organizáciou, ktorá pomáha utečencom a uchá-

Syn Mark je vedúci organizácie „Street Doctor's Birmingham“

venuje údržbe nehnuteľností. Máme dve deti. Syn Mark má 21 rokov, študuje medicínu v Birminghame, navštevuje 4. ročník. Okrem toho je jedným z vedúcich charitatívnej organizácie „Street doctors

dzačom o azyl pri sprostredkovaní medzinárodnej pomoci. Ja pracujem už 6 rokov ako pedagogický asistent v škole St. Giles. Venujem sa tým najmenším, 4 a 5-ročným deťom. Mám veľmi rada túto prácu.

Ako často chodíte do Tvrdošoviec? Manžel a deti poznajú našu obec, resp. Slovensko?

Každý rok chodíme do Tvrdošoviec, viem, čo sa deje v obci. Rodičia ma pravidelne informujú o aktualitách, okrem toho sledujem aj webovú stránku obce. Duncan, Mark a Emily chodia tiež radi do Tvrdošoviec, považujú ich za svoj druhý domov. Poznajú aj Slovensko, každé leto dovolenkujeme vo Vysokých Tatrách, kde si užívajú turistiku a dobre poznajú vrchy. Hoci nehovoriam po slovensky, to im však nebráni v tom, aby mali radi svoj druhý domov.

Čo sa Ti páči najviac na súčasných Tvrdošovciach?

Je veľmi krásne centrum obce, kostol, obecný úrad, obecný dom a ich okolie. Páči sa mi, že máte veľa stromov, kvetov a získala svoju priazeň aj najnovšia atrakcia, fontána. Radi sme v Tvrdošovciach počas hodových slávností. Veľmi sa nám páči sobotňajšia súťaž vo varení guláša a piatkové koncerty. Obe podujatia sú usporiadané na úrovni. Na Vianoce sme boli doma už dávno, ale počula som o vianočných trhoch, kde je určite výborná atmosféra.

Ako slávite Veľkú noc?

V záhrade schováme veľkonočné kraslice, ktoré si musia deti nájsť. S deťmi zo školy pôjdeme vždy na veľkonočnú svätú omšu.

Tento rok prebehol brexit. Veľa sa o ňom rozprávalo. Čo si o tom myslíš? Pociťujete už nejaké zmeny?

Všetci sme boli veľmi sklamaní, keď sme sa dozvedeli výsledok referenda. Hlavne pre naše deti to bolo sklamanie, pretože to bude mať dopad na ich budúcnosť. Bohužiaľ, pre svoj vek sa nemohli zúčastniť na referende a tým pádom nemohli vyjadriť svoj názor týmto spôsobom. Zatiaľ nepociťujeme nič z brexitu, nedošlo k žiadnym zmenám.

Silvia Bračová

Milovníčka papierového pletenia

Mária Petronela Baloghová alebo ako ju v Tvrdošovciach poznajú p. Nely podľahla pred vyše piatimi rokmi čaru papierového

pletenia. Prvýkrát ho uvidela na internete, zapáčilo sa jej a hneď to aj vyskúšala. Všetko, čo treba vedieť o tejto ručnej práci, sa naučila sama. Dôkladne preštudovala postupy, svedomite skúšala, zdokonaľovala sa a táto technika ju dodnes veľmi baví. „Všetky dekorácie sú vyrobené z papie-

môže mať rozličnú hrúbku. Tieto ruličky sa potom farbja. Ja používam práškové farby na textil, teraz skúšam farbiť už aj liehovým moridlom. Potom sa ruličky rozložia a sušia. Po usušení nasleduje tzv. duvikúpel, čo znamená duvilax rozriedený s vodou, do ktorého sa papiere namočia, rozložia a znova sušia. Až po týchto úkonoch začne samotné pletenie. Po upletení ich ešte lakujem. Používam vodou riediteľný lak, ktorý je vhodný aj na detský nábytok, teda je zdraviu neškodný. Je to trošku pracné, vyžaduje veľa trpezlivosti. Na jeden košík je spotreba cca 300 ruličiek, niekedy aj viac, závisí od veľkosti košíka a či má vypletané aj dno. Z papierových ruličiek sa dá vyrobiť skutočne veľa vecí. Robila som košíky na pečivo, na čaj, na dáždnyky, na prádllo, chlebníky, koreničky, 4-litrove fľaše opletené, darčkové obaly na fľaše,

Nely po krátkom zvažovaní. „Neviem to konkrétne posúdiť, lebo je tam predpríprava, ktorá zaberie dosť času a samotné pletenie tiež potrvá nejaký ten čas. Ja to robievam na etapy, keď mám čas popri práci. Pracujem totiž v Nitre na zmeny. Väčšinou sa venujem tejto záľube len v zime, lebo si vravievam, že keď je záhrada vyčistená, pooraná, nastáva čas na hobby. Pre mňa je

to relax, kedy vypnem, keď sa venujem tomu, čo ma baví a naplňa.“

A čo hovorí rodina a známi na túto nevšednú záľubu? „Rodine sa páči môj koníček, veľa-krát dostávajú do daru odo mňa papierové výrobky. Považujem to za zmysluplnú činnosť, veď vyrábam praktické veci, ktoré sa dajú používať aj využívať. Chcela

by som sa tomu venovať ešte dlhé roky.“

Nech sa Vám to splní. Ďakujem za rozhovor a som rada, že sme mohli v Tvrdošovskom spravodaji predstaviť ďalšiu šikovnú Tvrdošovčanku.

S.B.

ra. Môže to byť baliaci papier, priekleповý, zošitový. Na internete sa dá kúpiť dokonca aj narezaný papier. Niektorí používajú novinový papier alebo letáky, ale tieto sa ťažšie farbja, lebo tam preráža potlač.“

Od pani Nely sme sa dozvedeli aj postup vyhotovenia dekorácií papierovým pletením. „Predstavte si to tak, že pásy papiera sa šikmo natočia na drôte. Drôt sa potom vyberie a takto vzniká rulička. Pásy môžu byť široké 10 až 15 cm a taktiež aj drôt

a inšpirácií nájdem na internete. Na istej sociálnej sieti som členkou 3 skupín pre milovníčky papierového pletenia. Tam si s ostatnými členkami vymieňame skúsenosti, poradíme si navzájom, zdieľame fotky svojich výrobkov. Zaujímavé vzory, návody a rady sa nájdu aj v knihách s touto tematikou.“

Na moju otázku, ako dlho trvá vytvorenie jednej dekorácie, odpovie p.

RÁCZOVO JAZIERKO

Keby sa ma niekto spýtal, ako by som charakterizoval Ráczovo jazierko, povedal by som, že je to „Tvrdošovské more“. Áno, čítate správne, naozaj by som odvetil, že toto nevelké jazierko, resp. jeho

Ráczovo jazierko neoznačuje len otvorenú vodnú plochu, ale aj lúku v jej bezprostrednej blízkosti.

Ráczovo jazierko sa okrem zvýšeného obsahu rozpustných solí podobá na more

Ráczovo jazierko

okolie je „Tvrdošovské more“. Povedal by som to však s veľkou mierou zveličenia a so štipkou humoru. Vyplýva z toho však otázka, čo má územie Ráczovho jazierka spoločné s morami?

Ráczovo jazierko ako časť Panských lúk je slanisko. Pojem slanisko označuje také územie, ktoré sa vyznačuje zvýšeným obsahom rozpustných solí v pôde, ale aj v podzemných vodách. Na území Ráczovho jazierka v lete prevažuje vyparovanie vody nad zarážkami, čím sa rozpustené soli dostávajú na povrch a vyzrážajú sa. Na miestach, kde je obsah solí v rámci územia Ráczovho jazierka najvyšší, vznikajú tzv. slané oká. Pokiaľ máte šťastie, môžete pri prechádzkach na slanisku nájsť aj tzv. solný kvet – ide o vyzrážanú soľ vo forme kryštálikov. Pokiaľ by ste do tácky naliali slanú vodu a počkali, kým sa voda vyparí a soľ vyzráža do podoby kryštálikov, boli by ste svedkami procesu, ktorým vzniká solný kvet. Avšak treba zdôrazniť, že soľ, z ktorej vzniká solný kvet, sa k povrchu pôdy dostáva vzlihaním. V tejto súvislosti je dôležité dodať, že názov

aj v tom, že tam rastú aj také rastliny, ktoré sú rozšírené v prímorských oblastiach. Samozrejme tým nenaznačujem, že na území Ráczovho jazierka uvidíte palmy. Rastliny, ktoré nájdete pri stredozemnom

mori a zároveň nájdete aj na území Ráczovho jazierka sú síce neporovnateľne menšie ako palmy, no nie sú o nič menej zaujímavé. Ide predovšetkým o rastliny označované ako halofyty. Halofyty sú rastliny prispôbenedé rastu v pôdach alebo vodách so zvýšeným obsahom rozpustných solí. Príkladom takejto rastliny je *skorocel prímorský* (*Plantago maritima*). Už samotný slovenský a vedecký názov poukazuje na rozšírenie tohto druhu. Keďže táto rastlina je prispôbenedá životu v lokalitách so zvýšeným obsahom soli, nevyskytuje sa iba v prímorských oblastiach, ale taktiež sa rozšírila aj na vnútrozemné slaniská v nížinách, akým je Ráczovo jazierko. Okrem skorocelu prímorského

ho rastie na tomto území aj *skorocel kopijovitý* (*Plantago lanceolata*), ktorý je zvýšenému obsahu solí prispôbenedý iba v menšej miere, preto sa mu na Ráczovom jazierku nedarí. Vidieť to doslova na prvý pohľad. Skorocel prímorský je v porovnaní so skorocelom kopijovitým zakrpatený, sivý a má sukulentnú stavbu. Takéto prispôbenedie sa zasoleniu je nutné, lebo zvýšený obsah soli v pôde napríklad sťažuje príjem vody. Snáď najlepšie zapamätateľným rozdielom medzi týmito druhmi rastlín je to, že skorocel prímorský je na hmat oveľa drsnejší. Pretože je slanisko nehostinné miesto pre množstvo rastlín, dalo by sa povedať, že skorocel kopijovitý je „drsny, lebo rastie v drsných podmienkach“.

Ako som to už vyššie naznačil, Ráczovo jazierko je skutočne unikátne miesto. Poukazuje na to aj štvrtý stupeň ochrany prírody, pričom najvyšší stupeň ochrany prírody je päť. Okrem toho ide o miesto európskeho významu. Dôvodom takéhoto vysokého stupňa ochrany je

Táto žaba totiž produkuje jedovatý kožný sekrét, ktorý slúži na ochranu pred predátormi. Avšak napriek výraznému sfarbeniu bruška je z hornej strany táto žaba sfarbená na čierno až hnede. Natíska sa tak otázka, prečo je kunka červenobruchá na chrbtovej časti tela nevýrazne sfarbená a prečo má také výrazné - kontrastné sfarbenie na dolnej časti tela? Pretože táto žaba trávi najviac svojho času vo vode, pomocou nevýraznej farby hornej časti tela sa snaží čo najlepšie splynúť so svojím prostredím a uniknúť tak pred zrakmi predátorov. Zjednodušene povedané „nestojí o vyrušovanie“. Ak ju však aj napriek tomu predátor napadne, kunka sa chráni tzv. kunčím reflexom. Význam kunčieho reflexu spočíva v tom, že sa kunka snaží ukázať predátorovi výstražné sfarbenie svojej dolnej časti tela, a tým predátora odradiť. Preto je teda pravdepodobnejšie, že ju pri výlete v prírode často len začujete, no neuvidíte. Stojí za zmienku, že samce vydávajú veľmi zvláštny zvuk na prilákanie samičiek, ktorý môžete počuť na jar.

Hovorí sa, že nie je všetko zlato, čo sa blyští, no platí to aj naopak, často majú tie najmenšie a najnevýraznejšie veci či javy tú najväčšiu hodnotu. Niet lepšieho príkladu ako určitá jednoročná trstnatá tráva sivozelenej až červenokastej farby dosahujúca výšku maximálne 10 cm, ktorej názov je *skrytka ostnatá* (*Crypsis aculeata*). Skrytka ostnatá je rastlina európskeho významu a na Slovensku je kriticky ohrozeným druhom.

Napriek tomu, že v minulosti bola známa z viacerých lokalít na Podunajskej nížine, v súčasnosti je Ráczovo jazierko jedinou známou lokalitou, kde sa ešte vyskytuje. Vyplýva z toho ďalšia otázka: Prečo je tento

Attila Balogh študuje Ráczovo jazierko od r. 2009

predovšetkým zistený výskyt *žaby kunky červenobruchej* (*Bombina orientalis*). Kunka červenobruchá má čierne brucho s červenými škvrnami. Takáto kombinácia červenej a čiernej farby je výstražné sfarbenie.

druh taký ohrozený a vzácny? Ohrozenosť skrytky ostnatej spočíva v tom, že je to slanmilná rastlina teplých nížin, ide teda o druh viazaný na slanís-

týchto porastov sa nepriamo chráni aj skrytka ostnatá, ktorá by inak bola vytlačená. Avšak o tom, čo sa na Ráczovom jazierku chráni a prečo, by ne-

ré uvádzam nižšie a z ktorých som sám čerpal. Alebo urobiť si výlet na toto miesto a nashudovať si ďalšie zaujímavosti na informačnej tabuli, ktorá sa nachádza na území Ráczovho jazierka.

To, že je lepšie niečo raz vidieť ako o tom stokrát počuť alebo si o tom len čítať, si zrejme povedali aj účastníci minuloročnej vychádzky na Ráczovo jazierko, ktorú organizoval RNDr. Michal Bara

v rámci aktivít občianskeho združenia Pro Turdesqued. Počas tejto vychádzky som sa ako sprievodca skupiny s radosťou podielil o svoje skúsenosti a vedomosti o Ráczovom jazierku. Tešilo ma aj to, že som sa dozvedel nové veci od účastníkov vychádzky, napríklad o histórii nášho „Tvrdošovského mora“. Fotografie o minuloročnej vychádzke na Ráczovo jazierko uverejnené v tomto článku zhotovila Magdolna Vanya. Viac fotografií, nie len o tejto vychádzke, nájdete aj na stránke <http://proturdesqued.eu>.

Bc. Attila Balogh

ká. V rámci územia slanísk sa vyskytuje predovšetkým na takých miestach, ktoré sú na jar periodicky zaplavované a na ktorých v lete voda vysychá. Dôsledkom toho je na týchto miestach zvýšený obsah solí. Pretože je táto tráva viazaná na takúto špeciálne biotopy, úbytkom slanísk hrozí jej vyhynutie aj u nás. Ide o ukázkový príklad toho, že nestačí chrániť iba ohrozený druh, chrániť treba aj územie, kde sa vyskytuje.

Žiaľ, sú slaniská, akým je aj Ráczovo jazierko jedným z najohrozenejších biotopov na Slovensku. Preto je na mieste pýtať sa, ako by sme mohli zachovať Ráczovo jazierko pre budúce generácie? Na území Ráczovho jazierka je informačná tabuľa, na ktorej je výstižná odpoveď na túto otázku: „Chrániť môžeme iba to, čo poznáme“. Napríklad vieme, že jedna z najväčších hrozieb je šírenie porastov trsti obyčajnej (*Phragmites australis*). Kosením

mali vedieť iba prírodovedci a milovníci prírody, ale mal by o tom byť informovaný čo najväčší okruh Tvrdošovčanov, lebo koniec koncov „Tvrdošovské more“ je len jedno.

Dôvodom napísania článku nebolo len poukázať na vzácne druhy, ktoré tam boli zistené, ale aj podnietiť záujem o toto jedinečné miesto. V tomto článku som predstavil len tie najzaujímavejšie druhy a uviedol o nich len tie najzaujímavejšie informácie. Vybrať to, čo by stálo za zmienku, však bolo veľmi ťažké. Prírodu Ráczovho jazierka študujem už od roku 2009, vďaka čomu som mal to šťastie dozvedieť sa o ňom množstvo zaujímavostí. Ale i teraz mňa ako študenta zoológie neprestalo Ráczovo jazierko zaujímať a udivovať. Pokiaľ vás táto jedinečná lokalita alebo druhy spomenuté v tomto článku zaujali a chcete sa dozvedieť viac, môžete si o nich prečítať v zdrojoch, kto-

Kunka červenobruchá

Nedaleko Ráczovho jazierka máme v Tvrdošovciach ešte iný vzácny habitat. Ide o zanedbané slanisko Panské lúky, ktoré sa ochranári z Bratislavského regionálneho ochranárskeho združenia snažia obnoviť v rámci projektu CZ-SK SOUTH LIFE16 NAT/CZ/000001: Optimalizácia zaistovania managementu lokalít sústavy NATURA 2000 v pôsobnosti Juhočeského kraja a na južnom Slovensku. Ak vás téma zaujala, tak vás srdečne pozývame na prednášku, ktorá sa uskutoční priamo v našej obci. Základné informácie nájdete aj na webstránke broz.sk/projekty/life-juh/.

Užitočné zdroje: <http://botany.cz> | <http://broz.sk> | <http://lucerna-tvrdosovce.com> | <http://proturdesqued.eu>
Korbel L., kolektív autorov (1993). Veľká kniha živočíchov. Príroda, Bratislava.

Keď obdobie kliešťov začína

Obdobie jari je spájané nielen s prebúdzaním prírody, ale aj s príchodom nebezpečenstva v podobe kliešťov. V predošliých rokoch bola ich aktivita zaznamenaná väčšinou sezónne, a to v období od apríla do októbra, v súčasnosti kvôli globálnemu otepľovaniu a zmenám klímy dochádza k zvyšovaniu priemerných mesačných teplôt v zimnom období, čo má za následok výskyt kliešťov celoročne. V dôsledku týchto zmien sa rozširuje aj lokalita výskytu kliešťov a nastáva prílev nových druhov z južnejších oblastí Európy.

Aktivita kliešťov sa začína prejavovať už pri teplote +7 až 8°C, pričom pri teplotách prevyšujúcich 30°C, ktoré sú spájané so suchom a horkom, sa zvyčajne zdržiavajú vo svojich úkrytoch bez potreby nakrmiť sa. Prirodzená lokalita ich výskytu bola doteraz spájaná s nížinnými oblasťami s vysokými trávami, lúkami a zalesnenými tienistými plochami, prípadne s oblasťami v okolí riek, ktoré sa vyznačovali zvýšenou vlhkosťou vzduchu. Nie je už zriedkavosťou nájsť ich v záhrade v husto obývaných oblastiach, prípadne v obydli, kam sa môže dostať aj na našom oblečení alebo na srsti našich zvierat.

Kliešte dokážu prežiť veľmi dlhú dobu bez prísunu potravy. V snahe nájsť si hostiteľa často vylezú na steblo trávy a ticho čakajú na nejaký pohyb. Prítomnosť vhodného objektu zisťujú senzormi zaznamenávajúcimi oxid uhličitý – CO₂ a teplo sálajúce z tela.

Prisatý kliešť však nepredstavuje hrozbu iba pre ľudí, ale aj pre našich štvornohých miláčikov, či už psov, mačky alebo iné druhy zvierat. Nebezpečenstvo prisatia kliešťa nespočíva v samotnom prisatí a saní krvi, ale v procese infikovania hostiteľa pôvodcami infekcií. Je však dôležité vedieť, že aj keď nie každý kliešť musí byť prenášačom pôvodcov ochorení, vyskytujú sa aj prípady, keď je v malom tele kliešťa prítomných viacero druhov pôvodcov. Infekčný pôvodca potom v prípade neskorého rozpoznania ochorenia spôsobuje často vznik vážneho ochorenia, ktoré môže skončiť až úhynom milovaného zvierata. Medzi tieto ochorenia patrí babezióza, anaplazmóza, borelióza, hemobartonelóza a ehrlichioza. V našom okolí je najrozšírenejšou práve babezióza, ktorá sa na začiatku ochorenia prejavuje hlavne nešpecifickými klinickými príznakmi ako smútok, slabosť, znížená chuť do žrania a bledé sliznice, čo sú príznaky zodpovedajúce veľkej škále ochorení. Z tohto dôvodu je rozpoznanie infekcie komplikované a často dospeje do štádia liečenia až príliš neskoro.

Preto je dôležitá pravidelná kontrola psa po prechádzkach či dlhšom pobyte v prostredí, v ktorom sa kliešte

vyskytujú. K samotnému prisatiu kliešťa nedochádza bezprostredne po naleznení kliešťa na hostiteľa, niekedy k prisatiu dochádza až po niekoľkých hodinách intenzívneho hľadania si vhodného miesta. Typickými miestami prisatia kliešťa sú miesta s tenkou kožou bez výrazného osrstenia a ideálne mohutne prekrvené. Takými miestami sú u psov a mačiek slabinny, oblasť v podpazuší, okolie uší, spodná plocha krku, miesto medzi vankúšikmi či oblasť v blízkosti pysku.

V snahe predísť uvedeným nepríjemnostiam je najlepším riešením prevencia prisatia kliešťa pravidelným používaním antiparazitických obojkov, tabliet, pipiet (spot-on roztoky) či sprejov obsahujúcich účinné látky, proti ktorým sú kliešte citlivé a pôsobia na nich toxicky. Vo všeobecnosti sú obojky často používané u psov zdržiavajúcich sa vonku počas celého roka. Neosvedčili sa u majiteľov, ktorí majú svojich miláčikov v dome či v byte, nakoľko sa z týchto obojkov uvoľňujú látky, ktoré môžu pôsobiť dráždivo. U nich sú uprednostňované hlavne tabletky či pipety s postupným vstrebávaním v priebehu nasledujúcich pár hodín.

Vybratie správnej formy ochrany je na každom majiteľovi či už na základe ich doterajšej spokojnosti alebo odporúčaní. Vo všeobecnosti však platí, že sú účinnejšie prípravky s novými účinnými látkami, ktoré sú kratší čas na trhu, nakoľko si proti nim ešte kliešte nevytvorili odolnosť.

MVDr. Kitty Illésová

Aj naša tvár si zaslúži luxus

Prednedávnom som sa stretla s inzerátom, v ktorom určitý kozmetický salón sa zmienil o tom, že vrásky sa neobjavujú len vďaka starnutiu, s čím som úplne súhlasila. Zlá životospráva, znečistené ovzdušie, stres, ale i to, akú polohu si zvolíme počas spánku, to všetko ovplyvňuje kvalitu našej pokožky. Preto si môžeme byť istí, že naša pokožka bude vďaka za akúkoľvek starostlivosť, ktorú si od nás obdrží. Čím ďalej, tým ťažšie sa dostanete ku skorým termínom v kozmetických salónoch, keďže ľudia cítia potrebu využívať ich služby. Napriek tomu sú však viacerí, ktorí hlavne z časového dôvodu si nemôžu dovoliť, aby vysedávali hodiny v nejakom kresle mimo domova alebo jednoducho chcú urobiť niečo pre starostlivosť svojej pokožky a rozmaznávať ju i doma po dlhom dni v práci.

Nakoniec aj u mňa nadišiel čas, keď sa začali objavovať príznaky starnutia a rozhodla som sa urobiť niečo pre blaho svojej pokožky. Za hlavnú prioritu, ako matka troch malých detí, som mala jednu podstatnú vec, a to, aby som nemusela tráviť veľa času mimo domova, aby som nemusela riešiť neustále situáciu, kam dám moje tri deti. Podľa môjho názoru ak sa snažíme zabezpečiť tie najkvalitnejšie a dostupné

tovary v spojitosti s našou peňaženkou, a to môže byť biela alebo čierna technika, šatstvo, jednoducho čokoľvek, tak by sme nemali zabúdať ani na naše telo, tvár a pokožku, aj jej dopriať ten luxus, že sa o seba staráme pomocou kvalitných produktov. Veľakrát sa mi stalo, že pri vybavovaní nákupu drogérie medzi regálmi som sa úplne stratila v ponuke produktov od rôznych výrobcov. Mnou hľadané kozmetické produkty som našla nakoniec v ponuke jednej americkej značky.

Jedná sa o spoločnosť, ktorá je na trhu už dlhých 36 rokov a jej produkty sú do-

sú tiež víťazmi viacerých cien. Výrobky sú založené na prírodnej báze, ktoré sú pod prísny dohľadom spoločnosti a neustále vyvíjané a inovované. Mne osobne táto firma otvorila oči v tom, že keď chcem mať žiarivú a naozaj čistú pokožku, tak nestačí obyčajne si iba umyť tvár a odstrániť make-up pred spaním.

Na záver sa s Vami podelím o základný zoznam starostlivosti o pleť, podľa čoho sa riadim aj ja:

1) Po odstránení make-up-u treba poriadne vyčistiť pokožku, aby boli aj póry čo najčistejšie.

2) Používanie pleťového toniku pomáha udržiavať optimálnu hodnotu pH, zároveň zlepšuje absorbovanie sér.

3) Hydratácia – pomáha pri regenerácii našej pokožky.

4) Exfoliácia – používanie exfoliačných prípravkov týždenne 1-2 krát nám pomáha odstrániť odumreté bunky.

5) Maska – používanie masiek týždenne 1-2 krát nám pomáha naplniť našu pokožku s minerálmi a inými účinnými látkami.

Ak by ste sa chceli dozvedieť viac o produktoch, neváhajte ma kontaktovať.

Andrea Šimaljak Száraz

stupné už 15 rokov aj na Slovensku. Celý tím výskumníkov pracuje denno-denne na tom, aby ich produkty boli tie najlepšie. Majú viac patentov ako napríklad technológia ageLoc, ktorá je veda génovej exprese, čiže produkt sa zameriava na gény, ktoré sú zodpovedné za starnutie a napomáha im tento proces vrátiť späť. Ich domáce prístroje na starostlivosť o pleť

Grankový koláč

Cesto: 5 vajec, 1 hrnček (1,5 - 2 dl) kryštálového cukru, 1 hrnček oleja, 1 hrnček kakaa Granko, 1 hrnček výberovej múky, ½ balíčka kypriaceho prášku do pečiva, 1 hrnček u varenej kávy nesca, marhuľový džem

Poleva: 20 dkg čokolády na varenie, 1,8 dl 30 %-ej smotany na šľahanie

Vajcia vymiešame s cukrom, pridáme olej, Granko, výberovú múku a prášok do pečiva. Všetko dôkladne vymiešame mixérom a dáme piecť na 180 stupňov Celsia asi 20 minút. Keď treba, tak pečieme cesto dlhšie. Medzitým si pripravíme 1 hrnček kávy nesca a upečený koláč ešte teplý popolievame s nescaféom. Vychladnuté cesto natrieme marhuľovým džemom. Pripravíme čokoládovú polevu. Čokoládu na varenie a smotanu na šľahanie rozpustíme nad parou

a zohrejeme, kým nedostaneme lesklú polevu. Potom ju nalejeme na koláč. Hotový koláč dáme do chladničky a podávame nasledujúci deň.

Poznámka: Pri príprave cesta použime vždy ten istý hrnček. Kto nemá rád príliš sladké koláče, miesto celého hrnčeka môže dať ¾ hrnčeka cukru.

Prírodné techniky maľovania a zdobenia kraslíc

Vajíčka predstavujú zárodok nového života, zobudzania sa prírody a dodnes sú symbolom jari a Veľkej noci. Kedysi

dého ovsa, **terakotovú** - vylúhovaním potlačenej tehly, **fialovo-červenú** - vývarom z cvikly, **oranžovú až hnedú** - vyvare-

každý rok cez tzv. pašiový týždeň chystali dievčatá farby, roztápali vosk, vyškrabávali na kraslice ornamenty, štylizované motívy. Vajíčka sa pôvodne farbili tým, čo poskytovala príroda: vo vývare z cibulových šúp, jelšovej kôry, alebo z orechových listov a šafranu, v čiernej káve.

Ak dávate prednosť farbeniu vajíčok prírodným spôsobom, bez použitia farieb, môžete na dosiahnutie rôznych odtieňov použiť bylinky, plody a iné prírodné materiály.

Ako možno získať jednotlivé farby? **Žltú** - varením rasce, cibulových šupiek alebo mla-

ním šupiek z červenej cibule, orechových listov a škrupín, **svetlohnedú** - vývarom z ruského čaju, **zelenú** - varením mladšej trávy, ďateliny, špenátu alebo petržlenovej vňate, **modrú** - vývarom zo sušených, príp. zaváraných čučoriedok.

Treba si pamätať, že čím hustejší bude farbiaci roztok, tým bude na vajíčkach sytejšia farba. Vajíčka by ste pri farbení mali obracať lyžicou a minimálne ich v roztoku variť päť minút a aspoň raz toľko ich nechať stáť vo farebnom roztoku bez varenia. Aby farba dobre „držala“, je dobré do každého farbenia pridať kvapku octu.

Pysanky – tradičné ukrajinské veľkonočné vajička

Každá krajina je okrem iného výnimočná svojou kultúrou a tradíciami. Stále sú tu ľudia, vďaka ktorým sa zvyky posú-

na vajíčko pomocou špendlíka. Následne, po zafarbení, sa vosk odstráni teplom a na vajíčku vznikne vzor. Druhou

vajú z generácie na generáciu a my preto ešte aj dnes môžeme obdivovať krásne výtvyry a ozdoby. Medzi ne určite patria aj pysanky.

Pysanky sú tradičné ukrajinské veľkonočné vajička. Dodnes ich aj na Slovensku vyrábajú zručné „pysankarky“ prevažne v rusínskych obciach na východe Slovenska. Aj keď v minulosti mali vajíčka u našich predkov magickú moc, dnes plnia len dekoratívnu funkciu.

Vajíčka sa zdobia viacerými metódami. Buď ide o batikovanie alebo voskovanie. Pri batikovaní sa nanáša vosk

metódou, voskovaním, sa na vajíčko nanáša zafarbený vosk a vytvára sa tak reliéfny vzor. Obe techniky si vyžadujú trpezlivosť a šikovnosť.

Na nanášanie vosku sa používa „kistka“. Staršia verzia je z drevka a kovovej ostrej časti. Nad sviečkou ju nahrejete, naberie si kúsok vosku a nanášate na vajíčko. Moderná verzia je elektrická, teda bez použitia sviečky. Elektrická kistka má dierku na naplnenie voskom a zahrievaním sa vosk roztopí a Vy môžete nanášať farbu na vajíčko.

(i)

Jednoduché veľkonočné dekorácie

Legenda alebo náučná rozprávka o peniazoch, lenivosti a nespokojnosti

Prípad Svätého Petra s čerešňou

Všetko sa to stalo v Galilei, keď sa Pán Ježiš spolu s Petrom vybrali pešo do Kafarnaumu. Cestou si všimol náš Pán, že sa niečo leskne v prachu. Povedal Petrovi, nech to zdvihne. Už boli celkom unavení, aj preto Peter nezdvihol ten sestercius hovoriac: „Veď to ani nemá veľkú hodnotu, neoplatí sa po to ani zohnúť“. Pán Ježiš nič neodpovedal, s úsmevom ho zdvihol a išli ďalej.

Už bolo poobede, keď sa dostali na mestské trhy, kde Ježiš za jeden sestercius kúpil kopu čerešní, aby zahnali hlad a smäd. Ako putovali ďalej, Ježiš hádzal jednu čerešňu za druhou na zem. Peter sa po každú zohol, zbieral ich zo zeme plnej prachu a jedol. Takto putovali ďalej, kým sa neminulo všetkých 10 čerešní. Vtedy Ježiš povedal Petrovi: „Nevážil si si malý peniaz, lebo si bol pohrdavý, ale po čerešne si sa zohol aj desaťkrát“. Peter sa celý začervenal od hanby, jeho tvár bola červenšia ako tých 10 čerešní.

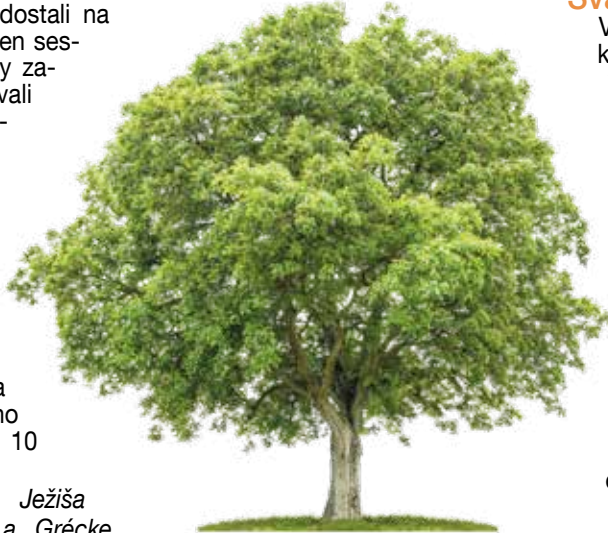
V Palestíne sa v časoch Ježiša používali hlavne Rímske a Grécke

peniaze. Väčšiu hodnotu mala strieborná minca - Rímsky denár. (Judáš dostal za Ježišovu zradu 30 strieborných v drobných.) Samotný Ježiš nenosil so sebou peniaze na cesty a varoval pred tým aj svojich učeníkov. Vo svojich učeniach dal vždy peniaze na správne miesto v živote človeka: „Ten zaobchádza s nimi správne, ktorý peniaze nezbiera, ale otočí ich v prospech ostatných.“

Svätý Peter a orech

V Palestíne v časoch Ježiša rástli pekné a košaté orechy. Počas cesty, keď boli unavení, zvykli si oddýchnuť v tieni veľkého orecha s košatou korunou. Peter sa pozrel hore na strom a vidiac tam zelené orechy, povedal Pánovi Ježišovi: Vidiš oproti nám to pole? Pozri, koľko pekných, veľkých tekvic na ňom rastie. A tento strom má iba malé zelené plody. Keby si na tento strom myslel pred Stvorením, mohlo byť na ňom veľa pekných, veľkých orechov. Ježiš sa len pousmial nad slovami Petra. V tej horúčave začal fúkať ľahký vánok a zrazu husto padali orechy na zem. Jeden spadol Petrovi priamo na nos, ktorý si pritom pomyslel, aké mám šťastie, že ten malý orech mi nerozbil nos.

M.T.

SÚŤAŽ – SÚŤAŽ – SÚŤAŽ

Pre čitateľov Tvrdosovského spravodaja sme pripravili súťaž, do ktorej sa môžu odteraz pravidelne v každom čísle nášho magazínu zapojiť a vyhrať ceny. Vašou úlohou bude správne odpovedať na otázku, ktorú položíme.

Odpoveď nájdete v článku v aktuálnom čísle Tvrdosovského spravodaja.

Otázka, na ktorú čakáme Vašu odpoveď, znie:

Ako by sme mohli nazvať Ráčovo jazero inými slovami?

Správnu odpoveď prosíme zaslať s menom a adresou súťažiaceho do 30.4.2020 na tktv@tvrdosovce.sk alebo vložiť do poštovej schránky vedľa vchodu do Obecného úradu.

Výherca dostane darčkové balenie. Veľa šťastia!

Zaslaním správnej odpovede výherca súhlasí s uverejnením svojich osobných údajov v rozsahu meno, priezvisko a ulica v Tvrdosovskom programe Televízie Carisma.

Od tmavých uličiek až na stupne víťazov

Napriek tomu, že má Ladislav Sipos na svojom chrbte už pomyselných päť krížikov, je aktívnejší ako množstvo mužov a žien s oveľa neskorším dátumom narodenia.

V roku 2015, teda krátko pred svojou päťdesiatkou, si Laci mohol povedať, že už má svoj vek, na beh je už prístará a mal by zaslúžene oddychovať. On ale urobil presný opak. Začal aktívne behať a odvtedy absolvoval nespočetné množstvo bežeckých podujatí. Začiatky neboli ľahké, ale našiel v sebe víťaza. Pravidelnými tréningami, mnohokrát večernými ulicami Tvrdošoviec, sa dostal do správnej formy. Behával od najkratších tratí tak, aby sa postupne vypracoval až k dlhým, vytrvalostným pretekom. Nejedným výsledkom preukázal, že nepatrí do starého železa a hruvo si rýchlostne aj kondične poradí s mladšími bežcami. Za takúto výbornú kondíciu vo svojich 52 rokoch môže určite

ďakovať futbalu, ktorému sa venoval od svojich dvanástich rokov a ako tvrdošovský futbalista si prešiel všetkými vekovými kategóriami.

Počas relatívne krátkej bežeckej kariéry doposiaľ reprezentoval Tvrdošovce a

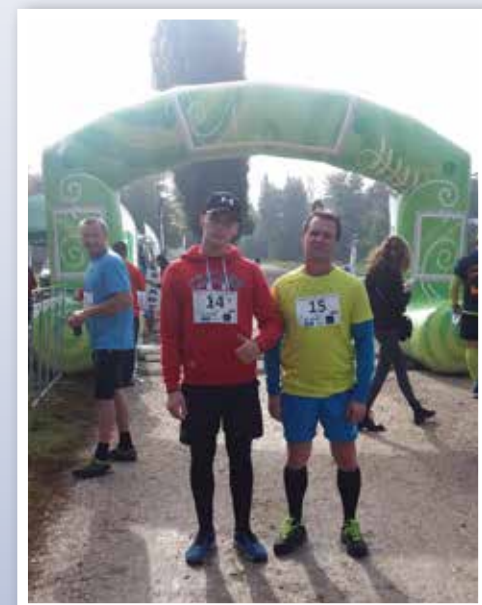
Svätošefskom behu skončil vo svojej vekovej kategórii na treťom mieste. Veľmi úspešný bol pre Ladislava minulý kalendárny rok, v ktorom absolvoval bežecké preteky každý mesiac, či už to bol mrazivý január, upršaný apríl, tropický júl alebo vetristý október. Netreba sa preto čudovať, keď za minulý rok absolvoval dovedna presne tridsať pretekov. Jedným z tých pretekov bol aj Beh svätého Ladislava v Maďarsku, kde sa mu podarilo prvýkrát vyhrať.

Tvrdošovce sú vďaka Lacovej reprezentácii známe aj ďaleko za hranicami Slovenska. Okrem pravidelných pretekov po celom Slovensku a Maďarsku už má Ladislav na konte aj polmaratóny v Dánsku, Poľsku a Španielsku.

Ako vedúci Atletického klubu Tvrdošovce a člen vedenia občianskeho združenia Sport Friends Tvrdošovce 2013 prajem nášmu skvelému Lacovi pevné zdravie a veľa úspechov v pretekoch. Verím, že svojím osobným príkladom privedie k behu a aktívnemu pohybu nielen dcéru Lizu, ale aj mnoho ďalších obyvateľov obce.

Zároveň si v mene vyššie uvedených organizácií dovoľím pozvať všetkých milovníkov športu, predovšetkým bežcov na šiesty ročník Svätošefského behu, ktorý sa uskutoční 22. augusta 2020. Zbystrť by predovšetkým mali zanietať tvrdošovskí bežci. Možnosť uchádzať sa o titul „Najrýchlejší Tvrdošovčan“ a „Najrýchlejšia Tvrdošovčanka“ bude od tohto ročníku podmienená okrem iného i účasťou na minimálne jednom exhibičnom behu organizovanom o.z. SFT 2013 (Kelly Night Run - január, Cergát Run - marec, Sunset run - jún).

Mgr. Dárius Major
vedúci Atletického klubu
Tvrdošovce

Prvé Lacove úspechy nenechali na seba dlho čakať a už na svojich piatich pretekoch za klub získal svoje prvé pódiové umiestnenie. Ako pravý lokálpatriot nesmie chýbať na žiadnom exhibičnom behu v Tvrdošovciach a odkedy behá, nevynechal ani jeden Svätošefský beh. Príjemné spomienky musí mať na rok 2018, kedy na

Sebaobrana nielen pre ženy

Raz mi jeden múdry človek povedal, že najlepšou obranou je útek. Možno úsmevné, isto nie hrdinské, ale v každom prípade najúčinnšie riešenie akéhokoľvek konfliktu, v ktorom sa ocitneme byť ohrození. Čo však v prípade, kedy sa dostaneme do krízovej situácie, kedy je moment prekvapenia rozhodujúci a my nielenže nemáme dosť času na útek, ale nedokážeme ani adekvátne reagovať? Zrejme nebudem ďaleko od pravdy, keď skonštatujem, že mnohí z nás sa aspoň raz v živote opýtali sami seba, či by boli schopní reagovať, respektíve sa ubrániť v takejto chvíli.

Možno aj toto bol motív Tvrdosovčanky Andy, ktorá iniciovala vytvorenie projektu Sebaobrana nielen pre ženy. Komisia športu a mládeže obce Tvrdosovce bez váhania reagovala na jej výzvu a využijúc skúsenosti a potenciál jej členov, v ex-

aikidu už viac ako 25 rokov. Aktuálne vedie kurzy aikida v Centre voľného času v No-

vých Zámkov od tých najmenších až po dospelých, ktorí si u neho často rezervujú súkromné hodiny. Je lektorom kondičného boxu, ktorý s obľubou vyhľadávajú najmä dámy. Zároveň je zakladateľom Genkikam Fight Academy a jeho najnovšie aktivity sú spojené s výučbou techniky streľby.

V sobotu dňa 25.1.2020 sa uskutočnil zimný semi-

nár projektu. Ako predseda komisie som nesmierne rád, že projekt zaujal obe poľavia a do Tvrdosoviec sme prilákali ľudí aj z okolitých miest a obcí (Šurany, Selice, Andovce). Tri hodiny plné akcie sa niesli v znamení dobrej nálady a atmosféry hodnej názvu projektu. Laci sa ochotne a rád podelil nielen o umenie boja, ale pridal aj mnoho užitočných rád do života. Zdôraznil, že v mnohých prípadoch môže dobre natrénovaná technika odraziť útočníka a zachrániť život. Dôležité je „nezamrznúť“ a adekvátne použiť nacvičené pohyby.

V závere si mnohí siahli až na dno fyzických síl; no všetci s úsmevom, nadšením a vďakou prebrali certifikáty za úspešne absolvovaný prvý level. O ďalšom seminári Vás budeme včas informovať.

Ing. Marian Batyka
predseda komisie
športu a mládeže

presne krátkom čase poskytl obyvateľom obce možnosť rozšíriť svoje obzory v oblasti obrany samých seba.

Sebaobrana nielen pre ženy je organizovaná v telocvični základnej školy formou seminárov každé tri mesiace (jesenný, zimný, jarný a letný), ktoré trvajú tri hodiny. Počas na seba nadväzujúcich seminárov sa účastníci naučia rôzne techniky úderov, kopov, techniky hmatov a chvatov vo dvojiciach a tiež obranu proti zbraňam.

Keď mala komisia vyriešenú otázku koncepcie, bolo veľmi dôležité nájsť skúseného a fundovaného lektora, ktorý by naplnil náročné očakávania prihlásených účastníkov. Vyvoleným sa stal Novozámčan Ladislav Gögh, ktorý sa aktívne venuje

Plesová sezóna v Tvrdošovciach 2020

Tanečná zábava Spolku železničiarov Zástava

A Vasutasok Zászló Egyesületének táncmulatsága

Batôžkový ples MO CSEMADOK

A CSEMADOK Helyi Alapszervezetének batyubálja

Ples ZŠ J.A.Komenského

A J.A.Komenský Alapiskola bálja

Tardoskeddi bálók 2020

Ples ZŠ s VJM K. Szemerényiho

A Szemerényi Károly MTNYAI bálja

Čajové posedenie klubu dôchodcov

A nyugdíjasklub teadélutánja

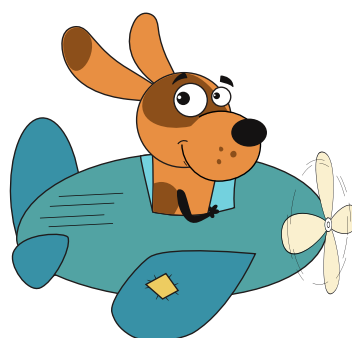
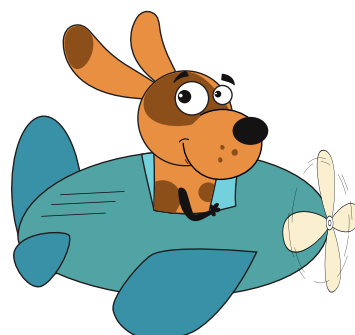
Tanečná zábava dobrovoľných darcov krvi

Az önkéntes véradók táncmulatsága

Pre deti

Nájdi 2 rovnaké obrázky

Čo patrí do školskej tašky?
Prirad' a vyfarbi.

Pomôž malému sloníkovi
nájsť cestu k maminke.

